

la mà pels lloms sense escorça, es fa difícil entendre que l'arbre és viu i que el seu vestit de suro tornarà un cop passin no més de deu anys. Diuen els especialistes que en el Baix Empordà hi neix el millor suro possible, ateses les característiques del sòl. Un sòl àcid. No calcari. El cert és que, en el Baix Empordà, el suro va ser una civilització. Ho deia Pla: paraula del senyor. És cert que la indústria surera va convertir les poblacions de Palafrugell, Palamós, Sant Antoni i Sant Feliu en col·lectius d'una prosperitat ben singular, que es podria comptabilitzar amb els mateixos criteris que avui usen els sociòlegs per determinar una societat feliç. És cert que la indústria surera va determinar la història i el creixement de la comarca. Hi havia feina, i això era molt. I qui més qui menys podia anar a escola i esbargir-se els dies festius, cantant en alguna coral o sota l'efecte hedònic d'una barraca. Els petits propietaris viatjaven a França, a Bèlgica, fins i tot a Nova York. I és sota aquest influx que el xampurreig del francès s'estira fins cap allà als anys seixanta, amb la invasió dels turistes francesos (recordeu aquells tornejos de petanca patrocinats per Ricard? I la secció sobre la Costa Brava que diàriament es publicava a *L'Indépendant*?).

A finals de juny, el president Mas va inaugurar el Museu del Suro. Un museu situat a Palafrugell, a la seu de l'antiga fàbrica de Can Mario, però que conté en el seu interior tota la idiosincràsia

de la comarca: la dels mecànics que estudiaven com millorar les eines de producció; la dels obrers que feien hores a casa, carrant llesques; la dels peladors que passaven mesos a les Gavarres; la de l'incipient periodisme empordanès que va transitar de la llengua floralasca al postnoucentisme planià. Moltes de les línies que funden el nostre Empordà més mític provenen de la civilització surera. A partir de la inauguració d'aquest museu, una pàgina brillant de la industrialització a Catalunya se'ns obre al davant, com si fos un llibre. I veiem els obrers entrant i sortint de les fàbriques, anant a comprar a les cooperatives, amb el ritme marcat pel corn de les fàbriques. Quan jo era petit, encara el «pitu» de Can Mario (de la fàbrica a Palamós) marcava el ritme del nostre quefer diari. «Encara no han tocat el segon pitu». «Vine abans que toquin el tercer pitu». Quan, a la inauguració del Museu, van fer sonar el corn, moltes parelles ancianes que hi assistien es van estrènyer fort de les mans.

LA GARROTXA

joan sala

La Fira de Sant Lluc i la de productes de qualitat | Des de fa temps es vol reestructurar aquesta multicentenària fira olotina, tasca que han mirat de tirar endavant diversos consistoris de colors polítics diferents, però la veritat és que

no se n'han sortit, i enguany continua com en edicions anteriors: és a dir, la fira del dibuix, el mercat de roba i la fira de bestiar —la que havia donat sentit a la celebració— es fan el 18 d'octubre, sant Lluc, que enguany cau en dijous; i el cap de setmana del 20 i 21 es fa el mercat de l'artesanía, d'activitats complementàries d'oci i cultura en el centre de la ciutat. En un altre cap de setmana, del 9 a l'11 de novembre, s'incorporarà una nova fira que es dedica a les denominacions d'origen protegides, les DOP, i a les identifications geogràfiques protegides, les IGP, que inicialment es va dir que es farien coincidint amb sant Lluc, i de fet l'any passat pràcticament no es va celebrar la fira en espera d'un nou plantejament, que, com s'ha dit, no s'ha fet realitat. Volen convertir la nova fira del novembre en un referent nacional d'aquest ram i en una trobada de professionals a l'entorn dels productes protegits i de l'important negoci que genera, coincidint amb la Mostra Gastronòmica de la Garrotxa. Té el suport del conseller d'Agricultura —que ha assenyalat que serà el primer cop que les denominacions d'origen tindran una plataforma de projecció—, de la Federació catalana DOP-IGP, i s'espera la participació dels productes vitivinícoles amb les dotze denominacions d'origen atorgades al vi i al cava, que representen un important sector de la indústria agroalimentària catalana. Veurem si l'opció de fer una nova fira serà un encert, o en resultaran dues fent la viu-viu.

>> *La Fira de Sant Lluc.*

El congrés Volcandpark | S'ha celebrat a Olot el I Congrés internacional sobre gestió i divulgació de paisatges volcànics protegits, titulat Volcandpark, amb l'objectiu de fer compatible l'estudi de la vulcanologia amb la gestió del territori i la seva divulgació. Sembla que el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, que enguany celebra el trentè aniversari, és una referència a escala mundial pel que fa a la bona gestió i protecció d'espais protegits, que conviuen harmònicament fins a tocar els barris de diverses poblacions, entre les quals hi ha la capital de comarca. Va comptar amb la participació d'un centenar de científics i especialistes en la temàtica geològica, procedents de tots els continents, que van debatre diàriament diferents àmbits temàtics, fet que, juntament amb la presentació dels diferents *abstracts* a càrrec dels participants, va donar un alt nivell a la trobada, que comptava amb el suport de les institucions científiques del país, i de la prestigiosa associació internacional IAVCEI, especialitzada en la recerca vulcanològica. Un centenar i mig d'escolars de la comarca van participar al *Young Volcandpark*, on van reflexionar, entre d'altres temes, sobre el que els ha comportat viure en un espai natural protegit. Les seves conclusions es faran arribar a la Cimera de Rio. L'organització espera que el congrés hagi servit per generar més interès i activitat científica a l'entorn del vulcanisme català.

La Vall de Bianya, un municipi mo-dèlic | S'ha publicat que la Vall de Bianya és l'únic municipi català que obté la puntuació de Matrícula d'Honor en la seva situació econòmica, segons l'estudi donat a conèixer per Geografia Operativa sobre un total de més de vuit mil municipis de tot l'Estat. L'estudi es basa en una sèrie de paràmetres, des del baix endeutament de l'Ajuntament a l'oferta laboral de què disposa, fet que significa una taxa d'atur molt baixa, del 6,5 %, quan la mitjana a les comarques gironines és del 25 %. Dóna gust llegir-ho entre tanta desgràcia.

EL GIRONÈS

dani vivern

Compensacions... o qui no s'hi conforma és perquè no vol | El Cellar de Can Roca ha mantingut un molt honorable segon lloc en el rànquing mundial dels 50 millors restaurants. L'altra cara de la moneda és aconseguir que els forasters —i locals— que hi vulguin accedir no es perdin en algun desviament provisional de la N-II, o que es trobin col·lapsats en algun peatge de l'A-7 a causa d'un agosarat i arriscadíssim exercici de «#no vull pagar» multitudinari.

Les idees d'alta volada que el tripartit preveia aplicar al complex hospitalari Josep Trueta s'han quedat

en uns quants pegats de Sor Virginia, en vista de la manca de recursos. Ni enderrocament del veterà edifici, ni ampliació, ni res: de moment, s'hi ha posat en marxa un ambulatori annex destinat a consultes externes. Això sí, Cassà de la Selva ha estat la seu de les IV Olimpionades —un nom que rima amb expressions planianes— i que consisteix en uns Jocs Olímpics per a gent gran, a escala del Principat. Es tracta de mantenir-se en forma, en vista de la previsible manca d'atenció mèdica que ens amenaça.

I és que no hi ha res com una bona crisi, en el mal sentit de la paraula, per treure de l'armari tots els greuges, reivindicacions i demandes que, en temps de bonança, es mantenien en el terreny de la cordial negociació. Ara tothom vol l'Ikea (Salt, Girona, Fornells, Sant Gregori... i més enllà); ningú no vol el corredor ferroviari de mercaderies; Girona i Salt es disputen la seu regional dels Mossos d'Esquadra i la Facultat de Medicina; Medinyà no es podrà segregar de Sant Julià, segons la consellera Ortega... i embolica que fa fort.

Però no hi ha res que no tingui solució: els bars i restaurants continuen plens de clients, tant d'aquí com de fora. Aquests darrers, atesos —com sempre— en una barreja idiomàtica més voluntariosa que gramatical, i que sospito que és un dels principals atractius per als visitants europeus, que es deuen sentir gratament *dépaisés* i *foreigners* en vista

>> *L'hospital Josep Trueta: un futur incert.*

